

מה קורה לנוערייחמד האלה, ההופכים למיפלצות

שאפשר לפתור את כל הבעיות בכוח ברוטאלי. אם זה לא הולך בכוח, השתמש ביותר כוח". נערים ונערות נחמדים אלה, בעלי התלולים הבלונדיניים והשיער החום הגולש, ביום לכנהא, מפני שהוא רק מדבר ולא עושה. הם מזלזלים בכנסת המקשקשת, בכל המנהיגים המברברים. הדמוקרטיה היא בדיחה בעיניהם.

צריכים דיקטטור, איש חזק, שיעשה סדר אחת ולתמיד. שיעשה מה שצריכים לעשות: יורוק את הערבים למידבר, יכבוש את הארצות שמסביב, יפיר את הכנסת ואת המפלגות, וגם את ההסתדרות המהורבנת. יסגור את כל התיקשות ויקים סוף-סוף מישטר יעיל.

איפה למד הנוער את התורה הזאת? בבית, או בבית של השכן. איפה התחנך בבית הספר הממלכתי הישראלי, תחת שורה של מרצחנים ממפא"י ומהמפד"ל, אבא אבן וחולון המר. מה מעצב את אופיו הצהרונים, הטלוויזיה, רפול ואריאל שרון.

ואז, אחרי שעולמם הרוחני עוצב כראוי, הם מגיעים לצה"ל. לסדר. למלאכה. לחברון. להשלמת חינוכם.

ארל מארכם אמר פעם שעם המכרא עם אחר אינו יכול להיות חופשי בעצמו. אפשר להרחיב כלל זה: עם המשפיל את כבוד האדם של בני עם אחר, אינו יכול לשמור על כבוד האדם שלו עצמו.

אנחנו מאבדים את צלם האדם. לאט לאט, בהדרגה, בביטחון.

הנורמות, השדרות ביום ביחסים בין יהודים וערבים, ישרור מחר ביחסים בין אשכנזים ומזרחיים, בין חילוניים ודתיים, בין ימין ושמאל, בין אדם לרעהו, אדם ושכנו.

זהו תהליך בלתי נמנע, כי אראפער לחלק אדם לחלקים חלקים. אם אינו מכיר בקדושת חייו, אדם ברמאלה, לא יכיר בה גם ברמלה. אם הוא אוהב לראות אדם וזחל על גחניו ונזכה בחברו, הוא ישמח לראות כך גם את החבור בחולון, שלקח ממנו את חברתו.

תמונת העולם של אדם כזה משתנה בהדרגה. היחסים בין אדם לאדם, בין גבר לאשה, בין אדם לחברה, בין אדם למדינה — הכליכל משתנה בהדרגה.

הגסות, הברוטאליזציה, קהות החר שים, הראש הקטן, הבריחה מן האדא ריות, הנכונות להיות קלגס שרק ממלא פקודת — כל אלה קשורים זה בזה.

אסור להכליל, כמובן. אראפער לדבר על "הנוער". יש כאלה וכאלה. השאלה היא מה קורה ל"כאלה" מן הסוג השני.

הנער הרגיש, האנושי, שניק מהוריו גישה אחת, שהסיפור והשירה והמוסיקה העניקו לו רגשות אחרים וערכים אחרים — איך הוא רגיש בכיתה בבית הספר, במחלקה בצה"ל, שבו הוא יהיה "חריג" יפהינפנש?

אחד ניסה להתאים את עצמו, להסתגל, ואחר כך ירביץ יותר מאשר חבריו. אחד ניסה לנתק את עצמו, להסתכל הייתה, לפרוש מן הציבור.

בליבו ויקום תוכנית לצאת מכל העניין הזה. מצה"ל, ומחר מהארץ. מה לו ולמדינה שהיא כזאת? הרי העולם כולו פתוח לפניו?

שמעתי דברים כאלה גם מפני הורים. מי שיש לו בבת נער בן 15 מתפנף בלילות במיטתו, ושואל את עצמו: מה יהיה בעוד שלוש שנים? הוא יילך לצה"ל. הוא ירצה להיות ביחידה מובחרת. הוא יסיפק בדיוק למלחמה הבאה.

זאת שמעתי ירבה. איך להארינה אני שומע מצדקה אחרת. "יקחו אותו לצבא ויהפכו אותו לחיה. אני לא רוצה שזה יקרה לבן שלי".

המוצא ידוע: חו"ל. באחד הימים, בעת ביקור בניירורק, יעצור אותי גבר צעיר ברחוב, יגיד לי שלום בעברית ויציא את עצמו. הבן של השכן.

יום מסתובב הבן של השכן ברמאלה ודורש מצעירים ערביים, תוך קללות ומכות, להציג את תעודת הזהות שלהם. אחד הצעירים האמיתית היא: מהי תעודת הזהות שלו עצמו?

בן העובד

חיילי היחידה ההיא בוודאי משוכנעים שבשיטות כאלה אפשר לשבור את רוח האוכלוסיה הכבושה. מה יש? הם ערבושים וערבושים. כך נאמר להם אלף פעמים, הם לא בני אדם, סתם פחדנים עזובים, גזוקים. צריכים להעמידם במקומם.

אבל מה שקורה במציאות הוא תמיד — תמיד! — ההיפך. אדם שמתעללים בו, שמשפילים אותו עד צער, נשבע בליבו לנקום.

הוא וזחל על ארבע וחושב על נקמה. יורק נזבזב כמו כלב, וחושב על נקמה. יורק באביו, וחושב על נקמה נוראה שב עתים. מנשק את נעליו של חייל, וחושב איך לתקוע לחייל הזה סכין בקסבה.

זהו חוק הטבע, ואולי מין ביטוי של צדק עליון. המתעלל — מתנוון. ואילו הקורבן מזדקק. הוא מוכן לחטוף אוטובוס, לרצוח זוג, להכין ולהטמין מיטען. ובסוף הוא מוכן לנהוג מכונת תופת, ולהתפוצץ יחד עם המתעללים השנואים.

מישטרהתעללות הוא חממה לטרור. תמיד. תמיד. אפשר לקרוא על זה בספרים. אבל נעריישראל הנחמדים, יכול 1985, לא כולם קוראים ספרים.

היה זה עושה לערבים? אין צורך לנחש. אפשר לקרוא את התשובה בסיפרייה היסטוריה של כיבושים יהודיים.

חיפוש בחברון: לזחול על ארבע, לנבזב, לירוק בזקנים

לכן אנחנו הולכים עכשיו בצעדים בטוחים לקראת מצב, שבו כל סינה בארץ הזאת תהיה שדה קרב, וכל אדם כבבשי וליצידו אויב פוטנציאלי, וכל אוטובוס יעד אפשרי לחטיפה, וכל התעללות בחייהטבע מביצע של התאבדות.

זהו הצד האחד של המטבע. ולא הצד החשוב ביותר.

השאלה החשובה ביותר אינה "מה זה עושה לערבים?" אלא "מה זה עושה ליהודים?"

הערבים ישיגו, במוקדם או במאוחר, את שלהם. הוזהלים היום על ארבע בחברון יספרו לבניהם ולנכדיהם כיצד לחמו ביהודים, כיצד הניחו מיטען, כיצד הרגו חייל בלב רמאללה או בקסבה של חברון. היו ימים.

איזה מין עם נהיה אנחנו אז? איזה מין מדינה תהיה לנו?

אזרחים טובים כותבים כיום מיכתבים למי ערכות, ומתלוננים מרה על "הנוער". הוא גס רוח. הוא חסרת התחשבות. הוא רוחני. הוא מרבה עברית קלוקלת. אין הוא יודע לחשוב ולהתבטא בשום שפה ולשון. מלים כמו "בבקשה" ו"תודה" ו"סליחה" לא תעבורנה את דל שפתותיו.

סקרים מבהילים מתפרסמים כל יום שני וחמישי. עיתונאי סר אל בית הספר הקרוב, שואל את פי הנערים והנערות — ויש לו כתבה מחרידה, שתדחיק את הארץ כולה. הנוער הזה — הנוער של צפון תל-אביב, לאו רוקא של עפולה — דוגל באלימות. הוא מאמין

שהיתה לא מכבר בלבנון. החיילים לא תפסו ש"יהודה ושומרון" אינן לבנון, שכאן צריכים להתנהג אחרת.

מכאן אנחנו למדים ששיטות אלה — מכות לכל ובכל הזדמנות, התעללות לשמה, שעשועים סאדיסטיים, השפלת האדם, ריות ללא הגבלה, הריגה של "מנסים לברוח" — שכל אלה היו שיטות מקובלות ומאשורות בלבנון, אך לא יכירן מקומן ב"יהודה ושומרון", ועל אחת כמה וכמה בישראל עצמה.

זוהי הודאה נוראה. ועוד יותר נורא שזוהי יחידה סדירה. לא שכירי חרב, שגוייסו למישטרהגבול. לא שוטרים, שליבים גס אחרי טיפול של כמה שנים בפושעים פליליים בכתים.

צבא סדיר. מגוייס חובה. הבן הנחמד שאמרנו לו שלום בחדר המדרגות. נערייחמד שראינו אותו מנקה את האוטו של אבא. אחיינים ודודנים. הבן של השכן. הבן שלך.

היה זה עושה לערבים? אין צורך לנחש. אפשר לקרוא את התשובה בסיפרייה היסטוריה של כיבושים יהודיים.

אישיהג"א. קצין, עצר ברחוב בירושלים עוברי-שב יהודי, התעלל בו במשך שעה ארוכה לעיני השכנים שלא התערבו, ולבסוף הרג אותו ביריות.

משוגע? בוודאי. סתם חולהנפש. זה יכול לקרות. אפשר היה לעבור על מיקרה זה לסדר היום. תוך הבעת תנחומים למישפחת הקורבן. אבל אראפער לעבור על זה לסדרהיום מפני שזהו סדרהיום.

חלהתרחק הזה היה קצין וגשא נשק. הוא היה מוצב בשעתו בשטחים הכבושים. אילו היה אותו המיקרה קורה כמה קילור מטרים מיוזחה, בירושלים הערבית, לא היה איש פוצה פה ומצפצף.

היינו שומעים משהו בנוסח "קצין פתח באש על ערבי חשוד, אחרי שקרא לו לעצור. הערבי ברח. ואחרי שהקצין ירה באוויר וברגלי, נפגע האיש ומת. השילטונות ערכו בדיקה, שהעלתה כי הקצין פעל עלפי הפקודות."

אנחנו קוראים עתה ידיעות כאלה מדי יום. חייל פתח באש מפני שזנרק בקבוק מאוטובוס. חייל פתח באש ליד מחסום בעזה על צעירים שברחו, חייל פתח באש כמעט בכל מקום ובגלל כל סיבה.

סוף הפתיחה באש הוא נמוך מאוד. חיילים יורים, שוטרים יורים, גם אזרחים יורים. מישו עמד בחלון באילת, בשכונה שבה מתגוררים פועלים ערביים, וירה בהם ברובהאוויר. היה נדמה לו שאלה הם עכברים.

ומדוע לא? אם אינם חיות דירגליות, ואינם גזוקים מסוממים, מדוע שלא יהיו עכברים?

לא הבל יורים. יש מישם שאינם רוצים לירות, וגם לא להרביץ. ממש ראש קטן. צה"ל מודאג. על כן קראנו בעיתון שכמה יחידות, שלא גילו יחס רי קשוח ולא פתחו באש בזריות מספקת, נקראו לקורס מיוחד של שלושה ימים, ושם לימדו אותן מדוע צריכים להיות קשוחים כלפי ערבים, ואיך.

למורכבים בקורסים אלה יש, בוודאי, בעיה. איך מלמדים קצין משוגע שמותר לירות במזרח ירושלים, אך לא במערב ירושלים?

איך מלמדים חייל בן 18 שצריכים להכות עוברי-שבשים במקום הנמצא חמש דקות מכפר סבא מיוזחה, אך לא במקום הנמצא חמש דקות מכפרסבא מערבה?

איך אפשר לחלק את עולמו הרוחני והריגשי של נער לשתי מחלקות נפרדות — מחלקה שממזרח לקו הירוק, שם צריכים לירות ולהרביץ ולהשפיל, ומחלקה שממערב לקו הירוק, שם שזורה הדמוקרטיה בכל הדרה?

ואם הנער הוא עיוורצבעים, ואינו רואה את הקו הירוק?

ואם הוא נולד ב"11 ביוני 1967, ומעולם מעולם לא ראה מפה שבה מסומן הקו הירוק, ולכן אינו יודע שגלג'וליה היא מצד זה, ואילו קלקיליה היא מהצד השני?

ושהמוסר, היחס האנושי, הכבוד ל אדם שנברא בצלם תלויים בקו ציבעוני זה או אחר — יורק, אדם, סגול, שחור?

חברון רבו התלונות על יחידה של הצבא הסדיר, הפועלת בעיר. נערים שרכבו על חמורים אולצו לדרת ולנשק את אחורי החמורים. צעירים אולצו לירוק בפני זקנים. התעללות נוראה לגבי אנשים מזרחיים, שהדיבר המצווה לכבד אב ואם עדיין חי בליבם כצו עליון. אנשים מכל הגילאים ספגו מכות בלי הרף, כשנעצרו ונדרשו לזהות עצמם.

לא מיקרה אחד, ולא שני מיקרים. אלא שיטה מתמשכת של יחידה. על חייליה וקציניה. מין ספורט שכזה. מין שעשוע קולקטיבי.

סליחה, אמרו שילטונות הצבא. זוהי יחידה